

15.11.2018

Valtioneuvoston kanslia

Lausuntopyyntö 2.11.2018

Meripolitiikan linjaukset

Itämeri- ja meripolitiikan ohjausryhmä on laatinut luonnoksen Suomen meripolitiikan linjauksiksi, josta Suomen Satamaliitto ry lausuu seuraavaa:

Meripolitiikan linjauksilla pyritään siihen, että Suomi kehittää meripolitiikasta selkeän vahvuusalueen. Tämä tavoite on kannatettava ja luonteva, ottaen huomioon, että meriklusterin (varustamot, satamat, satamaoperointi ja meriteollisuus) painoarvo edustaa Suomen merkittävimpien vientisektoreiden kokoluokkaa.

Nyt lausunnolla oleva asiakirja pyrkii konkretisoimaan vuoden 2017 valtioneuvoston periaatepäätöstä Suomen Itämeren alueen strategiasta. Meripolitiikan linjaukset -asiakirja on tiivis ja monilta osin konkreettinen, ja siten hyvin kiitetytty linjaus-asiakirja. Toisaalta tiivis – osin bullet point tyyliin kirjoitettu – teksti ei välttämättä anna ohjausryhmän ulkopuolisille tahoille riittävän selkeää informaatiota.

Suomen Satamaliitto ry:n näkökulmasta valitut painopistealueet – merten suojelu, merilogistiikka, meriklusteri ja merellinen tuotanto – ovat varsin onnistunut kokonaisuus. Kaikkiin valittuihin osakokonaisuuksiin on liitetty horisontaaliset teemat automaatio, digitalisaatio ja data; osaaminen, tutkimus ja koulutus; EU- ja kansainvälinen vaikuttaminen sekä rahoitus. Valitut horisontaaliset teemat vastaavat hyvin ajankohtaiseen kehitykseen ja ovat siten kannatettavia.

Satamaspesifisiä huomioita:

1. Meriklusterin toimijoita kannustetaan osallistumaan kestävän kehityksen edistämiseen (globaali kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030). Suomen satamat ovat Satamaliiton jäseninä mukana kestävän kehityksen toimintaohjelmassa ja vauhdittavat niitä teemoja, joissa satamatoiminnoilla on tarkoituksenmukaisia toimenpiteitä edistettävänä. Maailman satamajärjestö IAPH ja Euroopan merisatamien organisaatio ESPO

15.11.2018

ovat myös omalta osaltaan sitoutuneet Agenda 2030 satamatoiminnan kannalta keskeisten toimenpiteiden edistämiseksi.

2. Satamat ovat mukana EU:n Port Forumin alatyöryhmän ”Blue Growth” toiminnassa Euroopan merisatamien organisaation kautta.
3. Suomen Satamaliitto ry on yhdessä Suomen Varustamot ry:n, Satama-operaattorit ry:n ja Meriteollisuus ry:n kanssa muodostanut meriklusterielinkeinojen yhteistyön toimintamallin, jonka vahvistamista ja meripolitiikan edistämistä on rahoitettu EMKR:n meripolitiikkarahoituksella.
4. Digitalisaation edistäminen logistisessa ketjussa on kehityksen kulku, joka on käynnissä myös satamissa. Toimenpidekokonaisuuden yhteydessä esitetyt tavoitteet ovat myös satamien näkökulmasta kannatettavia. Satamat ja niiden edustama monitoimijaympäristö (eri palveluntuottajineen sataman alueella) on huomioitu olennaiseksi osaksi sujuvien (älykkäiden) kuljetusketjujen syntymistä ja liikenteen sekä satamatoimintojen digitalisoinnin sekä automatisoinnin kehitystä.
5. Kohdassa ”Vähäpäästöisen operoinnin edistäminen” nostetaan esille, että edistetään satamien kykyä vastaanottaa lajiteltuja jätteistä, mahdollisuuksia tarjota liityntä sähköverkkoon ja kykyä vastaanottaa alusten jäte- ja pilssivedet. Esille nostetut tavoitteet ovat tärkeitä. Tasapainon vuoksi olisi ollut syytä nostaa esille näkökulma, että samalla edistetään satamien infrastruktuurin ja laitekannan investointien rahoitusmahdollisuuksia, koska asiakirjassa esitetyt toiveet satamayhtiöitä kohtaan edellyttävät taloudellisia investointeja.

Suomen satamat ovat olleet aktiivisia hyödyntämään EU:n liikenteen kehittämiseen suunnattua yhteisrahoitusta. Meripolitiikan linjausasiakirjassa esiin nostetut investointikohteet ovat yksittäisinä kohteina siinä määrin pieniä, että EU:n yhteisrahoitusmahdollisuudet eivät useinkaan tule kyseeseen. Siksi Satamaliitto näkee, että Suomen valtion on syytä olla aktiivinen notifioimaan sellaisia ympäristöperusteisten investointien kannallisia tukia, joilla asiakirjan näitä investointeja voidaan käytännössä edistää.
6. EU- ja kansainvälinen vaikuttaminen teeman tavoitteissa korostetaan vahvempaa vaikuttamista kansainvälisillä merkittävillä foorumeilla. Meripolitiikan linjausten vahvistamisen yhteydessä on oikea aika käydä kertaalleen keskustelu pysyvän, korkeatasoisen IMO-yhteyshenkilön viran perustamisesta ja siten Suomen aktiivisen IMO-läsnäolon varmistamisesta.

Suomen Satamaliitto ry

Annaleena Mäkilä